

Матеріали
міжнародної науково-практичної конференції
«Актуальні проблеми реформування системи виховання та освіти в Україні». –
Львів. – ГО «Львівська педагогічна спільнота», 2019. – Ч.2. –124с. С.14-15.

26-27 квітня 2019 р. 3 стор. тези

Корінчак Л.М.
кандидат біологічних наук, доцент,
кафедри медико-біологічних основ фізичної культури

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

м. Умань, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ОСНОВНИХ ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНИХ ФУНКЦІЙ В ДІТЕЙ ШКІЛЬНОГО ВІКУ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Проблема формування здорового способу життя підростаючого покоління України належить до найактуальніших проблем, вирішення якої обумовлює майбутнє держави та подальше існування здорової нації.

Сучасний навчальний процес своїми технологіями, обсягом інформації, побудовою, специфікою занять, умовами їх проведення висувають до учнів високі психологічні та фізіологічні вимоги, які у більшості не відповідають індивідуальним віковим, ментальним і фізичним властивостям дітей. Така невідповідальність призводить уже на ранніх етапах навчання до зниження резервів систем організму, його компенсаторних і адаптаційних можливостей в результаті чого, порушується стійкість організму до дії соціальних, екологічних і професійних факторів.

Розвиток інформаційного середовища призводить до ускладнених навчальних програм сучасної школи. Проте така динаміка змін шкільного навчання не завжди враховує особливості психофізіологічного розвитку дитини. Внаслідок нераціонального зростання обсягу навчального матеріалу у школярів спостерігається підвищена стомленість, погіршення зору, реакцій та інших психофізіологічних функцій організму [1, 2].

Метою нашого дослідження було вивчення психофізіологічних аспектів розумової діяльності дітей молодшого шкільного віку. Нами було проведено

обстеження 80 учнів ліцейних і 50 учнів звичайних третіх класів м. Умань. Відмінності ліцейного класу від звичайного полягає в наявності додаткових предметів (математики, інформатики та іноземної мови), а також більш глибокого вивчення інших предметів.

Основні психологічні функції визначали за допомогою спеціалізованих методик. Досліджувалися когнітивні психофізіологічні функції такі як: увага, пам'ять, мислення, сприйняття. Функцію сприйняття вивчали за допомогою двох інших методик, а саме: сприйняття звукового та зорового сигналів та оцінки сприйняття часу за допомогою модифікованого тесту «індивідуальна хвилина» за Францом Халбергом. Для вивчення функції пам'яті використовувалися дві методики: визначення обсягу короткочасної пам'яті, за кількістю правильно відтворених двозначних цифр із 10 на екрані дисплею, які запам'ятав досліджуваний упродовж 30 секунд, і визначення характеристик оперативної пам'яті, за допомогою тесту або шкали, запропонованого американським психологом і психіатром, психодіагностом Девідом Вексклером. Тест Вексклера складається із 11 окремих субтестів, розділених на 2 групи, кожний з яких включає в себе від 10 до 30 поступово ускладнених питань.

Характеристики функції мислення визначали за допомогою інших підтестів, що відображають абстрактне, асоціативне, логічне, оперативне та просторове мислення. Крім того, визначали функціональну рухливість та силу нервових процесів за методикою Макаренка М.В. [3, с.51].

Як показав аналіз нашого дослідження, що достовірні розходження між досліджуваними групами учнів звичайних і ліцейних класів за параметричним критерієм Стьюдента (t) виявляються у показниках латентного періоду зорово-моторної реакції ($t=3,25$; $p=0,002$), асоціативного ($t=6,59$; $p=0,00002$), та просторового мислення ($t=1,99$; $p=0,051$). При цьому, латентний період зорово-моторної реакції виявився кращим в учнів звичайного класу, а показники мислення в учнів ліцейного класу.

Отже, виходячи з цього, формування психофізіологічних функцій у дітей молодшого шкільного віку під час навчання у ліцейному класі характеризуються розвитком асоціативно-просторового мислення.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Барко В.І. Психолого-педагогічна діагностика творчого потенціалу особистості учня в навчально-виховному процесі : методичні рекомендації для практикуючих психологів / В.І. Барко, В.Г. Панок, С.В. Лазаревський. – К.; Тернопіль, 2000. – 286 с.
2. Костюк Г.С. Навчально-виховний процес і психічний розвиток особистості – К.: Рад. школа, 1989. – 608 с.
3. Макаренко М. В., Мацейко І.І., Борейко Т.І. Розвиток властивостей психофізіологічних функцій у дітей молодшого шкільного віку // Тез. доп. наук. конф. «Особливості формування становлення фізіологічних функцій в онтогенезі». – К.: Черкаси, 1995. – С. 51.

Відомості про автора

1. Корінчак Любов Миколаївна
2. Кандидат біологічних наук, доцент
3. Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
4. Кафедра медико-біологічних основ фізичної культури, доцент
5. Контактний телефон (моб. 068 78 94 134);
6. Електронна адреса: lm.udpu@gmail.com
7. Адреса 20300. м. Умань, Черкаська область
8. вул. Комарницького, 4-А, кв.6.

